

Huvudman

Eskilstuna kommun
eskilstuna.kommun@eskilstuna.se

Beslut

Datum 2025-11-10

Dnr SI 2025:7105

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kjula skola F-6 i Eskilstuna kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Eskilstuna kommun att senast den **9 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra anpassningar samt anmälan och utredning av behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Eskilstuna kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Eskilstuna kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är behöriga och legitimerade för den undervisning de bedriver. Detta gäller exempelvis i de samhälls- och naturorienterande ämnena. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Extra anpassningar

1. Se till att elever, som har bedömts vara i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ges sådana anpassningar. Rektorn ska följa upp och dokumentera vilka elever som lärarna bedömer vara i behov av extra anpassningar samt följa upp att de eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **12 januari 2026** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att alla lärare anmäler till rektorn om en elev, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden **den 11 november 2025 till den 6 februari 2026**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att rektorn, för varje anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn - eller som redan har inkommit men där utredning inte har påbörjats – inleder en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som inletts under perioden **den 11 november 2025 till den 6 februari 2026** och vilket datum en utredning har startats för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser särskilt stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7105) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Kjula skola F-6 i Eskilstuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kjula skola F-6 följer gällande bestämmelser om undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra anpassningar, anmälan och utredning av behov om särskilt stöd och särskilt stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 7–9 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, förtäckning över anmälan och utredning av behov om särskilt stöd och individuella utvecklingsplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven lärarförteckning samt intervjuer med lärare och rektorn framgår att tjänstefördelningen på skolenheten utgår från ett så kallat klasslärarsystem vilket innebär att en lärare undervisar eleverna i en klass i merparten av ämnena. Det framgår även av lärarförteckningen att lärare undervisar i ämnen som de saknar behörighet i. Detta gäller exempelvis samhälls- och naturorienterande ämnen samt ämnet teknik på låg- och mellanstadiet. Det framgår även att eleverna i årskurs 3 och årskurs 6 i stor utsträckning undervisas av lärare som saknar legitimation. Av dokumentationen framgår vidare att det är möjligt att med befintliga lärare på skolenheten ändra tjänstefördelningen så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare som är behöriga och legitimerade.

Rektorn uppger i intervju att tjänstefördelningen på skolenheten grundar sig i att en lärare följer en klass från årskurs 1–3 eller årskurs 4–6 för att skapa trygghet i klassen. Vidare uppger rektorn att lärares önskemål påverkar tjänstefördelningen. I intervjun med rektorn framkommer att fler elever skulle få undervisning av behöriga lärare i de samhälls- och naturorienterade ämnena om tjänstefördelningen baserades på lärarnas behörigheter. I intervju framkommer vidare att årskurs 3 och årskurs 6 i stor utsträckning enbart undervisas av lärare som saknar legitimation. Två av dessa lärare studerar för närvarande till lärare för att kunna erhålla lärarlegitimation. Det framkommer även att huvudmannen årligen annonserar efter legitimerade och behöriga lärare.

I intervju med lärare framkommer att tjänstefördelningen på skolenheten baseras på lärares önskemål och att önskemålen i många fall tillgodoses. Lärarna uppger att fler elever skulle få undervisning av legitimerade och behöriga lärare om undervisningen organiserades utifrån ämnesbehörighet. Av intervjun framgår att skolan prioriterar elevernas trygghet och relation till klassläraren.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare och förskollärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. (prop. 2009/10:165 s. 269 och 652)

I förarbetena betonas vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av

undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av behöriga och legitimerade lärare. Tillsynen visar att organiseringen av utbildningen inte utgår från författningarnas krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare, samt att eleverna i flera ämnen skulle få undervisning av behöriga och legitimerade lärare i större utsträckning om undervisningen organiserades utifrån lärarnas behörigheter i stället för elevernas trygghet och relation till klassläraren.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare uppges att eleverna inte ges extra anpassningar i den omfattning som eleverna är i behov av inom ramen för den ordinarie undervisningen. Enligt lärarna har lärarna på skolan inte tillräckliga förutsättningar att ge extra anpassningar till samtliga elever som är i behov av det. Detta beror på tidsbrist och att det är många elever i behov av extra anpassningar i samtliga klasser. Lärarna uppger att de uppmärksammat skolledningen på att de inte kan tillgodose samtliga elevers behov av extra anpassningar.

Elevhälsan uppger i intervju att lärare tillgodoser elevers behov av extra anpassningar i viss utsträckning, men att lärare inte har förutsättningar att säkerställa att samtliga elever som lärare bedömt vara i behov av extra anpassningar ges sådana. Detta beror på tidsbrist och att det är många elever i behov av extra anpassningar. Elevhälsan uppger vidare att extra anpassningar utvärderas av läraren och att elevhälsan är behjälplig för råd och stöd.

I intervju med rektorn framgår att det finns många elever på skolenheten med behov av extra anpassningar. Det är därför svårt att säkerställa att extra anpassningar ges samtliga elever med behov av det. Rektorn uppger att det finns förutsättningar för att möta elevernas behov av extra anpassningar, men att lärarna också har ett ansvar att differentiera undervisningen. Vidare uppger rektorn att skolan arbetar med att anpassa

undervisningen på gruppnivå för att inte behöva ge samtliga elever extra anpassningar. Av intervjun framkommer vidare att extra anpassningar följs upp av lärare och elevhälsan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar på skolenheten. Lärare beskriver att extra anpassningar inte ges till alla elever utifrån elevernas identifierade behov på grund av att lärarna saknar förutsättningar att ge dessa. Tillsynen visar visserligen att rektorn, till viss del, inte har samma uppfattning som lärarna gällande om elever ges extra anpassningar i den mån det bedömts behövas. Mot bakgrund av att det huvudsakligen ankommer på lärarna att bedöma om en elev är i behov av extra anpassningar och att även se till att eleven ges extra anpassningar bedömer Skolinspektionen att det får anses sannolikt att alla elever inte ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen i enlighet med deras behov. Sammantaget innebär detta att skolenheten inte lever upp till författningarnas krav och att elever riskerar att inte nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn

I intervju med lärare framkommer att det finns flera elever som lärare befarar inte kommer att uppnå betygskriterierna eller kriterierna för

bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, men som inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd. Enligt lärarna är det otydligt när de ska anmäla en elev för utredning av behov av särskilt stöd.

Av dokumentstudier samt av intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer att de, av lärarna angivna eleverna, inte är anmälda till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd.

Utredning av behov av särskilt stöd

Av dokumentstudier samt intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer att utredning inte alltid inleds när en elev anmälts till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd. I intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att utredning inte inletts för fyra elever samt att det är okänt när eleverna anmälades till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd då detta inte registrerats. Elevhälsan uppger i intervju att en orsak till att utredning inte inletts är tidsbrist.

Särskilt stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram

Av dokumentstudier samt intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer att elever ges det särskilda stöd som framgår av deras beslutade åtgärdsprogram. Åtgärderna följs upp och utvärderas regelbundet, om det beslutade särskilda stödet inte ger effekt görs en korrigering i samband med utvärderingen.

Rättslig reglering

Anmälan till rektorn och utredning av elevens behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens

behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Särskilt stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Anmälan till rektorn

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn. Tillsynen visar att det finns elever som lärare befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som inte anmälts till rektorn.

Om anmälan till rektorn inte görs när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, och elevens eventuella behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven kan ha behov av och rätt till enligt skollagen.

Utredning av behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolenhetens arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att rektorn inte alltid startar en utredning av elevens behov av särskilt stöd, trots att eleven anmälts till rektorn. Enligt skollagen ska rektorn se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds för varje elev som rektorn mottar en anmälan om behov av särskilt stöd för. Att utredning inte skyndsamt inleds är därför inte förenligt med skollagens krav.

Särskilt stöd i enlighet med beslutat åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att särskilt stöd ges i enlighet med elevers beslutade åtgärdsprogram. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Caroline Göth

Föredragande
Signerat av: Caroline Göth